

Sektorsöverskridande välfärdsarbete och mentalvårdstjänster med låg tröskel för barn och unga

Flera undersökningar och enkäter pekar i likhet med antalet remisser och köer till specialistsjukvård på att barn och unga redan länge utsatts för ökade utmaningar inom välbefinnande och mental hälsa. Vi vet fortfarande inte hur omfattande tilläggsproblem coronaviruset orsakar, men vet redan att dagens exceptionella situation ökat efterfrågan på mentalvårdstjänster. Dessa kraftigt tilltagande utmaningar inom mental hälsa illustrerar så kallade "wicked problems", eller "lömska problem", som inte kan lösas av en enstaka sektor eller åtgärd. När forskarna sökt svar på detta växande problem har fokus lagts på tidiga mentalvårdstjänster med låg tröskel och förebyggande välfärdsarbete i samhället.

Svaren från enkäten Hälsa i skolan 2019 visar att 33 % av Helsingfors högstadielärover orot sig för sitt välbefinnande under året (flickor: 46,8 %, pojkar: 17,6 %), medan 19 % haft depressionssymtom i över två veckor (flickor: 25,4 %, pojkar: 11,9 %) och 15,7 % upplevt måttlig till svår ångest (flickor: 23 %, pojkar: 7,5 %). Skolutmattningen har också ökat. Av åttonde- till niondeklassisterna med måttlig till svår ångest upplevde även 55 % skolutmattning (Riikka Ikonen, THL, 2020).

Utöver skolutmattning utsätts barn och unga även för en rad andra tilltagande fenomen som påverkar deras välbefinnande och mentala hälsa, såsom till exempel mobbning och trakasserier, ensamhet, skolfrånvaro och ökat rusmedelsbruk. Dessa starkt utsättande faktorer är kopplade till allt från välbefinnande och mental hälsa till studieframgång och utanförskap. Att ta hänsyn till bakgrundsfaktorer är en viktig del av ett framgångsrikt välfärdsarbete och förståelse för dessa fenomen behövs i alla branscher som arbetar med barn och ungdomar.

Psykiska utmaningar drabbar inte en marginell grupp, utan berör en stor del av alla åldersgrupper. Psykiska utmaningar är typiska kumulativa problem som, om de lämnas obehandlade, orsakar stort mänskligt lidande och växande kostnader. Ju tidigare vi identifierar och tacklar psykiska utmaningar, desto lättare och billigare är det att göra.

Våra barn och ungdomar behöver mer stöd i vardagen, hjälp i ett tidigare skede och ett starkare stöd-nätverk. Vi vill garantera alla barn och ungdomar lika förutsättningar för välbefinnande. Det uppnår vi bäst genom att anslå ytterligare personalresurser särskilt till småbarnspedagogiken och skolorna, vilket innebär en väsentlig satsning på oundgängligt välfärdsarbete och sektorsöverskridande samarbete i samhället.

Det är viktigt att barn och unga hittar lågtrösklade mötesplatser och kan möta omfattande kompetens inom mental hälsa även på fritiden och i gatubilden. När utmaningar identifieras tidigt och hanteras systematiskt och sektorsöverskridande kan vi möjliggöra jämlika villkor för tillväxt, bildning och välbefinnande. Att barn och ungdomar har tillräckligt många pålitliga och trygga vuxna hör till de viktigaste stöttepelarna för välbefinnande och stärker vardagens förutsägbarhet och kontinuitet.

Helsingforsmodellen, som bygger på Islands modell, är i likhet med hobbymöjligheter en viktig del av svaret på denna komplicerade utmaning.

SFP:s fullmäktige-grupp föreslår följande steg mot ett välmående Helsingfors där barns och ungas utmaningar identifieras och åtgärdas:

Stärkande av kompetens inom mental hälsa och välbefinnande inom staden: vi utvecklar fostrans- och utbildningssektorns, kultur- och fritidssektorns samt social- och hälsovårdssektorns anställdas kompetens och färdigheter inom mental hälsa och stärker tidig identifiering och kunskap om vårdstigar.

Vi utvecklar stadens tväradministrativa arbete för främjande av mental hälsa samt ledningens ledarskap inom välfärd och mental hälsa.

Vi tillsätter mer elevvårdspersonal och skolungdomsarbetare i skolorna och stärker ett sektorsöverskridande samarbete med kultur- och fritidssektorn. Regelbundna skolbesök av socialhandledare vore ett värdefullt tillskott till det förebyggande och tidigt identifierande välfärdsarbetet.

Vi inrättar en Gott Humör-träffpunkt på till exempel Helsingfors centrumbibliotek Ode.

Björn Månsson
Eva Biaudet
Silja Borgarsdóttir Sandelin
Laura Finne-Elonen
Marcus Rantala

Helsingissä 23.09.2020

Månsson Björn

Stadsfullmäktige
gruppens ordförande

Svenska folkpartiets fullmäktige
grupp

(1 + 4 allekirjoitusta)

Borgarsdóttir Sandelin Silja

Biaudet Eva

Finne-Elonen Laura

Rantala Marcus